

Лапчинський Віталій Васильович

к. с.-г. наук, доцент кафедри землеустрою і кадастру

Подільський державний аграрно-технічний університет

м. Кам'янець - Подільський

ГЕОІНФОРМАЦІЙНА ПІДТРИМКА ФОРСАЙТ ДОСЛІДЖЕНЬ МОДЕЛЕЙ ОПТИМІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАНЬ

Вивчення теоретичних та методичних питань ефективного управління земельними ресурсами здійснюється з метою пошуку шляхів оптимізації моделей сільськогосподарського землекористування з врахуванням вимог ринку та збалансованого функціонування агросфери.

В умовах динамічних перетворень що постійно відбуваються в галузі сільськогосподарського виробництва, ефективне управління, охорона та відтворення земель сільськогосподарського призначення в різних регіонах (областях) України, можливе лише при дослідженні багатоваріантності сценаріїв та їх наслідків за часом. Прийняття управлінських рішень має базуватися на прогностичних, у тім числі і форсайтних дослідженнях та нових технологія збору, обробки та представлення інформації (ГІС технології), поєднання яких дозволить виявити нові шляхи науково-технологічної та інноваційної політики щодо поставленої проблематики.

Форсайт дослідження (у перекладі з англ. foresight – передбачення) зарекомендували себе як найефективніший інструмент для визначення пріоритетів у різних галузях науки і технологій та обґрунтування стратегічних і тактичних рішень в динамічних суспільних умовах. Відмінною рисою цього методу є визначення не конкретних технологій, а напрямів розвитку (рамкових умов), багатоваріантність сценаріїв яких є важливим при створенні таких моделей землекористування, які б враховували весь спектр взаємопов'язаних соціальних, економічних і екологічних умов функціонування сучасних агроформувань на місцевому, регіональному та державному рівнях в цілому.

Про результати форсайт-досліджень в різних галузях наук можна довідатися з праць таких науковців як: Федулова Л.І. [1], Білоусов Д. Р., Сухарева И. О., Фролов А. С. [2], Аксьонова О.М. [3], Кірнос І.О. [4], Бассей М. [9] та інші.

Незважаючи на широкий спектр проведених досліджень і узагальнень, в більшості випадків форсайт використовується для оцінювання розвитку конкретного науково-технічного напрямку, перспективи сфери науки і

технологій (розподіл ресурсів на проекти НДДКР), перспективи науково-технологічного розвитку в соціально-економічному контексті (прийняття стратегічних рішень як на макрорівні, так і на регіональному рівні), до теперішнього часу відсутні дослідження комплексних варіативних систем раціонального землекористування, які б враховували весь динамічний спектр різноманітних взаємопов'язаних соціальних, економічних і екологічних умов функціонування сучасних агроформувань на регіональному і місцевому рівні – з одного боку, і були затверджені відповідними органами місцевого самоврядування в якості стратегічного напрямку використання земельних ресурсів – з другого.

Застосування форсайт досліджень на основі базових сценаріїв розвитку науки, техніки та суспільства дозволить виявити оптимальні моделі сільськогосподарських землекористувань та нові тренди в підвищенні соціально-економічної ефективності використання земельних ресурсів в середній та довгостроковій перспективі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Федулова Л.І. Форсайт: сучасна методологія технологічного прогнозування / Л.І. Федулова // Методи і моделі прогнозування. - 2008. - №2. - С. 106-120.

2. Белоусов Д. Р. Метод «картирования технологий» в поисковых прогнозах/ Д. Р. Белоусов, И. О. Сухарева, А. С. Фролов // Форсайт. - 2012. - Т. 6. - № 2. - С. 6–16.

3. Аксьонова О.М. Форсайт: сучасна можливість проектування розвитку сільського господарства. Stientifik world. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/economy/business-sectors-of-the-economy/3060-aksonova-om>

4. Кірнос І.О. Форсайт як інструмент державного стратегічного планування / І.О. Кірнос // Економіка та інноваційний розвиток національного господарства. - 2013. - №6. - С.31-37.

5. Бассей М. Концептуальные основы Форсайт-исследований и их эффекты: классификация и практическое применение / [Електронний ресурс]. - 2013. - Т. 7. - № 3. - С. 64–73 - Режим доступу: <http://foresight-journal.hse.ru/2013-7-3/95622652.html>